

Amelanistische zandhagedis in Noord-Hollands Duinreservaat

Het lezen van het artikel 'Kannibalisme en kleurafwijkingen bij de zandhagedis' in RAVON 77 van juni dit jaar deed bij ons een belletje rinkelen. Hebben wij niet ook...?

Circa 9 jaar geleden is net ten noorden van Egmond aan den Hoef en grenzend aan het Noord-Hollands Duinreservaat bollengrond uit productie genomen en ingericht als terrein met lage 'nolletjes' (duintjes) met als doelsoort de zandhagedis. Dit omdat een goed habitat voor deze soort in de omgeving van Noordwijkerhout verloren was gegaan door de bouw van recreatiewoningen. Natuurwetgeving schrijft voor dat deze oppervlakte habitat gecompenseerd dient te worden op een daarvoor geschikt geachte locatie. Dat werden de al genoemde bollengronden in Noord-Holland. In een smalle strook aangrenzend aan de bollengronden is dennbos verwijderd om een verbinding te maken tussen het open duin en de nieuw ingerichte gronden. Na de inrichting die in twee fasen is uitgevoerd, is begonnen met het tellen van zandhagedissen. Het heeft enkele jaren geduurd voordat zowel het beheer als de

Amelanistische zandhagedis. (Foto: Daan Bijman)

tellingen goed op gang kwamen, maar de laatste 3 jaar loopt alles als een trein.

Bij de laatste telronde in 2019, in september, troffen we in een geel verkleurende braamstruik een vrouw zandhagedis met een kleurafwijking. Het overwegend gele dier viel nauwelijks op tussen de gele bladeren van de braam. Het vrouwtje had een nogal dikke buik, mogelijk had ze nog eieren in haar buik hetgeen op een tweede legsel zou duiden. Vervolgens zijn wij na afloop van het telseizoen volkomen vergeten dat wij dit bijzondere exemplaar hadden gezien. Tot het RAVON-tijdschrift in juni op de mat viel. Het blijft altijd leuk en verrassend, dat speuren naar zandhagedissen.

Daan Bijman & Natasja Nachbar

Boswachters PWN

Natasja.Nachbar@pwn.nl

recent verschenen

Artikelen

Invasieve blauwband en *Sphaerothecum destruens* bedreigen inheemse visfauna

Frank Spikmans *et al.*; De Levende Natuur, mei 2020, p 81-85

De invasieve blauwband (*Pseudorasbora parva*) en het daarmee geassocieerde pathogeen *Sphaerothecum destruens* hebben negatieve effecten op de inheemse visfauna. Een verhoogde sterfte van inheemse vissen en bedreiging van de biodiversiteit zijn aangetoond, maar een effectieve aanpak van het

probleem is nog niet voorhanden.

Ontdekking van de vieroogkikker op Sint Maarten

Jöran Janse *et al.*; IRCF Reptiles & Amphibians Journal 27(2), aug 2020, 2p

Op 24 oktober 2015 werd voor het eerst een vieroogkikker (*Pleurodema brachyops*) waargenomen op Sint Maarten. Vieroogkikkers zijn vrijwel zeker op het eiland geïntroduceerd als gevolg van import van siergewassen. Het is hiermee de vijfde kikkersoort die zich op het eiland heeft gevestigd. Ze zijn waargenomen op zowel de Nederlandse als Franse zijde van het eiland.

(Foto: Jöran Janse)

Verspreiding visseneitjes door vogels

Gemma Venhuizen, Eenden poepen

levende karpereitjes uit, NRC 29 juni 2020, 1p (<https://www.nrc.nl/nieuws/2020/06/29/eenden-poepen-levende-karpereitjes-uit-a4004402>)

Adám Lovas-Kiss *et al.*, Experimental

evidence of dispersal of invasive cyprinid eggs inside migratory waterfowl, PNAS, 22 juni 2020, 3p (<https://doi.org/10.1073/pnas.2004805117>)

Het verschijnen van vissen in geïsoleerde wateren is een veelbesproken onderwerp onder herpetologen en terreinbeheerders. Transport door vogels wordt daarbij vaak benoemd, maar bewijzen daarvoor zijn er nauwelijks, zie ook artikel in RAVON 53 hierover.

Nu is er aanvullend onderzoek gepubliceerd en hierover is een artikel verschenen in de NRC van 30 juni 2020 met als titel 'Eenden poepen levende

karpereitjes uit.' Twee belangrijke bevindingen:

- "Toch overleeft 0,2 procent van de ingeslikte karpereitjes een passage door de eendeningewanden, schrijven de biologen in PNAS. Dat lijkt een gering percentage, maar aangezien wilde eenden wijdverspreid zijn en flink wat rondtrekken zouden ze toch een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de verspreiding van visseneitjes."...
- "In totaal haalden de onderzoekers acht intacte karpereitjes uit de eendenpoep, en tien giebeleitjes. Het legen van de bak met poep vond 1, 2, 4, 6, 8, 12 en 24 uur na het dwangvoederen plaats. De eitjes die uitkwamen, waren vrijwel allemaal afkomstig uit de 1-uurs-poep. Alleen één uitgekomen karpereitje kwam uit 6-uurs-poep."

Aangezien dit onderzoek onder experimentele omstandigheden

